

Väri tulee selkäytimestä

Urpu Ilasmaa tuo värin maalauksiin ja tehdassaleihin
Kuvataiteilija Urpu Ilasmaa tunnetaan puhtasverisenä koloristina, väritaiturina. Ilasmaa ei sano vielä kukaan kyllästyneensä väriin, vaikka on ollut sen pauloissa yli neljäkymmentä vuotta kestäneen taiteilijauransa ajan.

- Luulen, että ihmisellä on oma ääni, jota ei voi muuttaa. Minä olen ollut tätä alusta lähtien, Ilasmaa sanoo.

Väri on se voima, joka ajaa Ilasmaan maalaamaan. Teosten

muodot ja rytmi muuttuvat, mutta väri pysyy.

Galleria Nuovossa on jälleen todisteita värin tenhosta. Seinille on ripustettu öljyvärimaalauksia ja guasseja, jotka hehkuvat suuria, abstrakteja väripintoja, muun muassa punaisia, vihreitä ja sinisiä.

Helsinkiläinen Ilasmaa on hyvin tuttu lahtelaisyleisölle, sillä hän on pitänyt näyttelyitä Nuovossa 80-luvulta lähtien. Nyt on vuorossa seitsemäs kerta.

Väreistä puhuessa ei voi olla kysymättä taiteilijan lempiväriä, mutta Ilasmaa torjuu nauraen sellaisen olemassaolon taiteessaan.

- Minulla on taipumusta lämpöisiin väreihin, mutta toisaalta käytän yhtä hyvin kylmiä sinisiä. Ei voi olla niin yksitoinen värien suhteen, kun ei ole kyse pelkistä pintaratkaisuisista, toteaa Ilasmaa.

Väri vaikuttaa vahvasti

Värin vaikutus ihmismieleen on tunnettu asia. Värit voivat nostaa mieleen muistoja ja kokemuksia, jotka ihminen on unohtanut. Urpu Ilasmaa on huomannut sen työssään monta kertaa.

- Värit voivat saada ihmisen itkemään, kuten Keravan taidemuseon näyttelyssäni kävi. Sillä tavalla kuvataide on aika lähellä musiikkia, Ilasmaa sanoo.

Ilasmaalla on mielessä joku tunnelma tai muisto, kun hän aloittaa maalaamisen. Hän ei pohdi tulevaa työtään puhki, vaan toimii intuitiivisesti: väri tulee kuin selkäytimestä. Työ vie mennessään, eikä taiteilija laske teosta käsistään ennen kuin se herättää hänessäkin tunteita. Ilasmaa maalaat ateljeessaan, luonnosteluaan hän kutsuu lähinnä sormiharjoitteluksi.

Ilasmaan tyyli on hyvin pelkistetty, mutta hän luottaa siihen, että teos ja katsoja löytävät yhteisen sävelen.

- Esimerkiksi kaikki ihmiset ovat kokeneet sen saman, mitä olen kuvannut Merinäköala-maalauksessani. Tai sen, mitä kuvaan maalauksissa, joiden lähtökohta on saaristossa. Vaikka työni ovat hyvin abstrakteja, niissä on silti hyvin konkreettisia ajatuksia taustalla.

Näyttelyssä olevat guassit Ilasmaa on maalannut Pariisissa ja Marbellassa, öljymaalaukset työhuoneessaan. Etelä-Espanjan valoa taiteilija kehuu "taivaalliseksi", sen hän haluaa tuoda esiin myös siellä tehtyjen maalausten väreissä.

Väri varoittaa vaarasta

Taiteellisen työnsä ohella Ilasmaa on tehnyt värisuunnitelmia teollisuudelle vuodesta 1966 lähtien. Hän on valinnut värejä muun muassa tehdassalien koneisiin, asiakkaina esimerkiksi Valmetin paperikonetehtas.

- Silloin kyseessä ovat työsuojelulliset asiat. Ihminen voi heti hahmottaa värin avulla, missä on vaarallinen kohta.

Esimerkiksi liikkuviiniin osiin valitaan lämpimiä värejä, liikkumattomiin kylmiä.

- Tehdassaleissa pitää olla hyvin johdonmukainen. Ei mitään kukkia tai muita koristeita, Ilasmaa toteaa.

Urpu Ilasmaan maalauksia Galleria Nuovossa 5.3. asti. Avoinna ti-pe 12-17, la 12-15, su 14-17. Mariankatu 16, Lahti.



Urpu Ilasmaan maalaukset ovat pelkistettyjä, mutta niiden lähtökohdat ovat ihmisten yhteisissä kokemuksissa. Taustalla näkyy hänen Merinäköala-maalauksensa. ESS / Mirja Hussain